

**Program wychowawczo- profilaktyczny
opracowany na potrzeby wychowanków
Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 4 w Łodzi na rok szkolny 2022/2023
stanowi spójną całość z kodeksem i Statutem
Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 4 w Łodzi**

Motto:

W wychowaniu kieruję się sercem. Patrzę na dziecko sercem.

Dostrzegam serce w dziecku i dziecko w sercu. Jego i swoim. Janusz Korczak

Podstawa prawna działań profilaktycznych szkoły i placówki

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2019 poz. 1818, 2197)

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 – Prawo oświatowe (Dz. U. 2020 poz. 910)

Karta Nauczyciela (Dz. U. 2019 poz. 2215)

Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2019 poz.1287)

Ustawa z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz. U. 2019 poz.1078)

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2019 poz. 1485)

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. 2018 poz. 310)

Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (Dz. U. 2019 poz. 638)

Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. 2018 poz. 969)

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2019 poz. 1460)

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. 2017 poz. 2204)

Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2019 poz. 2365)

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2019 poz. 1690)

Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2020 poz. 1280)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2019 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. 2019 poz. 1575)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 lipca 2019 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. 2019 poz. 1322)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. **w sprawie** podstaw programowych kształcenia w zakresie szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. 2020 poz. 635)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 marca 2019 r. zmieniającego rozporządzenie **w sprawie** praktycznej nauki zawodu (Dz. U. 2019 poz. 644)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. 2019 poz. 502)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. 2020, poz. 1459)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2018 poz. 1647)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2018 poz. 1679)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2020 poz. 1309)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2018 poz. 1679)

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. 2016 poz. 1492).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2018 poz. 214)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. 2017 poz. 1647)

Założenia Programu

- Program wychowawczo-profilaktyczny zakłada podmiotowe traktowanie wychowanka, poszanowanie godności osobistej, stwarzanie sytuacji wyzwalającej pozytywną aktywność młodzieży oraz jej wszechstronny rozwój.
- Założeniem wychowania realizowanego w Ośrodku jest ukształtowanie ucznia/wychowanka dojrzałego na miarę fazy rozwojowej, w której się znajduje. Mówimy o dojrzałości w sferach: fizycznej, intelektualnej, emocjonalnej, społecznej oraz duchowej.
- Powyższe założenia osiągamy w drodze działań wychowawczych, gdzie „wychowanie” należy rozumieć jako proces wspierania ucznia/wychowanka w rozwoju.
- Ograniczona skuteczność działań wychowawczych oraz współwystępujące czynniki ryzyka negatywnie oddziałujące na wychowanka sprawiają, że założenia wychowawcze są czasami zagrożone lub wręcz niemożliwe do osiągnięcia. Wtedy konieczne staje się podejmowanie działań profilaktycznych, gdzie „profilaktykę” należy rozumieć jako interwencję wzmacniającą, korygującą i uzupełniającą wychowanie.

Model absolwenta

Wychowanek opuszczający Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 4:

- Posiada wiedzę i umiejętności potrzebne na dalszych etapach kształcenia.
- Swobodnie korzysta z różnych źródeł wiedzy, sprawnie posługuje się komputerem, potrafi krytycznie analizować informacje, bezpiecznie poruszać się w przestrzeni cyfrowej.
- Posiada kompetencje do samokształcenia.

- Umie samodzielnie pracować, w sposób odpowiedzialny podchodzi do swoich obowiązków.
- Jest otwarty na wiedzę, potrafi samodzielnie i krytycznie myśleć.
- Jest aktywny, przedsiębiorczy, kreatywny i twórczy, rozwija swoje zainteresowania i pasje, które pomogą mu w wyborze kierunku kształcenia.
- Akceptuje i szanuje siebie mając świadomość swoich mocnych i słabych stron, potrafi pracować nad dalszym rozwojem swojej osobowości.
- Jest tolerancyjny, wrażliwy na potrzeby innych ludzi, szanuje ich i stara się im pomagać.
- W sposób kulturalny komunikuje się z innymi ludźmi.
- Potrafi wyrażać własne poglądy, bronić własnego zdania.
- Ma szacunek dla rodziny oraz świadomość jej wagi dla prawidłowego rozwoju i szczęścia nie tylko pojedynczych ludzi, ale całego społeczeństwa.
- Zna oraz szanuje historię, kulturę i tradycję narodową z jej regionalnym bogactwem, jest przywiązany do historii, tradycji narodowych i języka ojczystego, przejawia pożądane postawy: obywatelską, patriotyczną i społeczną.
- Umie się oprzeć presji rówieśników, modzie i negatywnym wzorom upowszechnianym przez środki masowego przekazu lub subkultury chuligańsko-przestępcze.
- Potrafi i chce podejmować wybory sprzyjające zachowaniu szeroko pojętego zdrowia oraz realizuje ugruntowane nawyki higieniczne.
- Jest wrażliwy na otaczającą przyrodę i piękno natury, umie szanować i racjonalnie wykorzystywać zasoby przyrody; segreguje odpady.
- Funkcjonuje w społeczeństwie zgodnie z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi.
- Jest dobrym człowiekiem.

Diagnoza środowiska

Diagnoza zachowań dysfunkcyjnych dzieci i młodzieży, przebywających w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 4 w Łodzi, wskazuje na konieczność podejmowania oddziaływań profilaktycznych dla **grupy podwyższonego ryzyka, w której znajdują się osoby po podjęciu choćby jednego z zachowań ryzykownych (są po inicjacji) i u których obserwujemy ponadto liczne czynniki ryzyka (eksperymentatorzy).**

W związku z tym planuje się oddziaływania w ramach **profilaktyki drugorzędowej**, kierowanej do grupy podwyższonego ryzyka. Celem działań jest ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykownych (na przykład poradnictwo rodzinne, indywidualne, socjoterapia). Poprzez różne działania młodzieży przekazywany będzie komunikat: **wycofaj się! (dopóki jeszcze możesz)**.

- W ramach **profilaktyki uniwersalnej** działalność profilaktyczna skupiona będzie wokół wspierania wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowaniu działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji.
- W ramach **profilaktyki selektywnej** działania profilaktyczne będą ukierunkowane na wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.
- W ramach **profilaktyki wskazującej** działania profilaktyczne będą stosowane wobec wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych lub występowanie innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Wstępna diagnoza środowiska wychowawczego wskazuje na to, że większość działań profilaktycznych będzie skupiona wokół profilaktyki selektywnej i wskazującej.

Mając na względzie kierunek podejmowanych oddziaływań należy skupić uwagę w ramach oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych na przyczyny występujących dysfunkcji. Na podstawie poczynionych obserwacji, badań w ramach prowadzonych diagnoz psychologiczno-pedagogicznych przez specjalistów Ośrodka oraz wniosków i zaleceń zawartych w Orzeczeniach PPP o potrzebie kształcenia specjalnego uwaga pracujących z młodzieżą będzie skupiona na eliminowaniu przyczyn dysfunkcji bądź/i ograniczaniu ich negatywnego wpływu w oparciu o zasoby, potencjał, możliwości psychofizyczne wychowanków; praca wychowawczo-terapeutyczna skierowana będzie na korygowanie negatywnych wzorców, schematów myślenia o sobie, o innych i o świecie oraz dostarczanie konstruktywnych, korekcyjnych doświadczeń wobec wcześniejszych traumatycznych.

Powyżej przedstawione nieprawidłowości stanowią główne obszary pracy wychowawczej, profilaktycznej i terapeutycznej w bieżącym roku szkolnym.

Strategia działań: zakres, termin, odpowiedzialni

Szczególny nacisk w oddziaływaniach wychowawczo- profilaktycznych i terapeutycznych realizowanych przez nauczycieli, specjalistów i wychowawców położony będzie na:

1. Budowanie równowagi i harmonii psychicznej, kształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowaniu środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, przyrody, poczucia siły, chęci do życia, witalności, szczególnie w kontekście trudnych doświadczeń związanych z epidemią koronawirusa. Współpraca z rodzicami i wsparcie w leczeniu psychiatrycznym dzieci i młodzieży wymagających leczenia specjalistycznego.
2. Kształtowanie postaw dojrzałych i akceptowanych społecznie ukierunkowanych na zdobycie wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych; promowanie zdrowia i aktywnego stylu życia.
3. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, wyrażania swoich uczuć, opinii, wyrażania gniewu, obrony własnych praw, budowania postawy asertywnej oraz adekwatnej samooceny; radzenia sobie w sytuacjach trudnych, gospodarowania własnym czasem, rozbudzanie zainteresowań oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego, jako działań zaspakajających ważne potrzeby, w szczególności potrzeby podniesienia samooceny, odnoszenia sukcesów, budowania poczucia przynależności i osiągania satysfakcji życiowej, poprawy jakości uczenia się.
4. Kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorców i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych. Budowanie świadomości, co do tego, że każdy człowiek jest indywidualnością, ale do życia potrzebuje też innych. Trenowanie umiejętności rozumienia stanów emocjonalnych innych.
5. Wychowanie do wartości ukierunkowane na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia i poczucia sensu istnienia. Uważliwanie na samodoskonalenie.
6. Pomoc w sytuacjach trudnych, empatyczne reagowanie w sytuacjach kryzysowych, szczególnie udzielanie pomocy dzieciom, które doświadczyły przemocy w rodzinie i/ lub pochodzą z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.
7. Promowanie rozważnego korzystania z Sieci, skupienie uwagi na problem uzależnienia od internetu/ telefonu oraz problem cyberprzemocy. Pomoc w nabywaniu umiejętności krytycznego odbioru treści z internetu.

8. Wspieranie uczniów w nabywaniu umiejętności pracy/ nauki w trybie zdalnym. Wdrażanie do umiejętnego korzystania ze sprzętu elektronicznego, narzędzi internetowych.
9. Profilaktyka zachowań agresywnych, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w przypadku agresji lub przemocy ze strony otoczenia, rozwijanie umiejętności diagnozowania przyczyn powstawania zachowań agresywnych i przemocy oraz przewidywania skutków społecznych, emocjonalnych i prawnych zachowań agresywnych i przemocy. Konsekwentne reagowanie w przypadku prób wykluczania z grupy pojedynczych wychowanków. Objęcie szczególną opieką i czujną obserwacją wychowanków wykazujących zachowania autoagresywne.
10. Profilaktyka uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i środków zastępczych, poszerzanie wiedzy na temat przyczyn i konsekwencji zażywania środków psychoaktywnych, w tym szczególnie zwrócenie uwagi na problem dostępnych na rynku dopalaczy, uświadamianie ryzyka zażywania niebezpiecznych substancji niewiadomego pochodzenia, uświadamianie przyczyn sięgania po dopalacze.
11. Profilaktyka nikotynizmu, choć jak pokazują nasze doświadczenia w przypadku wychowanków naszej placówki jest to problem niemalże niemożliwy do rozwiązania.
12. Profilaktyka innych zachowań ryzykownych– podejmowania przedwczesnego współżycia seksualnego, czynów karalnych, w tym w szczególności aktów wandalizmu i kradzieży.
13. Rozwijanie inteligencji emocjonalnej.
14. Rozliczanie wychowanków z odpowiedzialnej postawy ucznia i sumiennej realizacji obowiązku szkolnego; kontrola frekwencji szkolnej, reagowanie na wagary, konsekwentnie egzekwowany czas przeznaczony na odrabianie pracy domowej, zachęcanie do podejmowania wysiłku intelektualnego, nagradzanie uczniów podejmujących pracę nad sobą i wykazujących chęć do nauki. Wyciąganie konsekwencji w przypadku niepowrotów do placówki i samowolnych oddaleń. Zachęcanie szczególnie wychowanków/ uczniów na progu dorosłości do ukończenia nauki w szkole branżowej oraz motywowanie do podejmowania dalszej drogi kształcenia, zgodnie z wybranym kierunkiem i zainteresowaniami. Ścisła współpraca z pracodawcami w celu monitorowania osiągniętych wyników w nauce zawodu oraz udzielanie im wsparcia w nauczaniu naszych podopiecznych z uwzględnieniem ich trudności i deficytów.
15. Wdrażanie wychowanków do przestrzegania zapisów regulaminowych oraz wyciąganie konsekwencji w przypadku ich łamania (system nagród i kar).
16. Aktywne rozwijanie zainteresowań wychowanków poprzez udział w zajęciach kół zainteresowań, udział w ośrodkowych i pozaośrodkowych przedsięwzięciach, imprezach,

konkursach, zawodach, poszerzanie zainteresowań oraz aktywizowanie wychowanków w celu zdolności do planowania i realizowania zamierzonych celów. Rozwijanie przedsiębiorczości i kreatywności. Zwiększanie atrakcyjności zajęć w grupach wychowawczych. Zwiększanie integracji grupy poprzez wspólne wyjazdy, wycieczki, włączanie rodziców/ opiekunów prawnych w organizację wspólnych wyjazdów.

17. Rozbudzanie i rozwijanie czytelnictwa i kompetencji czytelniczych.

18. Budowanie poczucia bezpieczeństwa wychowanków na terenie Ośrodka, eliminowanie ryzykownych zachowań agresywnych, przemocowych, poprzez stałą kontrolę wychowawczą, pomoc w rozwiązywaniu sytuacji trudnych, konfliktowych, egzekwowanie norm, reagowanie w przypadku ich łamania, wyciąganie konsekwencji regulaminowych, zgłaszanie podejrzenia czynów karalnych czy przejawów demoralizacji do sądów rodzinnych, na policję, trenowanie umiejętności radzenia sobie z napięciem emocjonalnym oraz poszukiwania rozwiązań sytuacji problemowych.

19. Współpraca z prawnymi opiekunami ukierunkowana na wzmacnianie kompetencji wychowawczych, wzmacnianie więzi z kadrą Ośrodka w celu skutecznej realizacji procesu edukacyjno- terapeutycznego wychowanków.

20. Wzmożenie czujności i uwagi podczas pełnionego dyżuru; przebywanie z grupą, przemieszczanie się po korytarzu, kontrola pomieszczeń grupy i terenu zewnętrznego.

21. Doskonalenie zawodowe kadry.

Program zawiera podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023, tj., z wyróżnieniem szczególnie tych, które są zbieżne z obszarami pracy Ośrodka:

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.

2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

3. Działanie na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy.

4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.
5. Doskonalenie systemu kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami – wdrażanie Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030.
6. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
7. Wsparcie nauczycieli i innych członków społeczności szkolnych w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.

Program wychowawczo- profilaktyczny zakłada odpowiedni dobór strategii działania oraz warunki ich skuteczności.

W ramach Programu zastosowane będą następujące **strategie działań**:

INFORMACYJNE – ich celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnych wyborów, wpływają na zwiększenie wiedzy na temat skutków ubocznych zachowań dysfunkcyjnych, rzadziej na ich porzucenie. Warunkami skuteczności strategii informacyjnej są:

1. przekazywane informacje powinny być dostosowane do możliwości percepcyjnych odbiorcy

i do już posiadanego zasobu wiedzy

2. informacja powinna być rzetelna

3. informacja powinna być podawana rzeczowo, aby nie wzbudzać ciekawości lub niedowierzania

4. informacja nie powinna być zbyt szczegółowa, aby nie stanowiła instruktażu dla konkretnego zachowania ryzykownego.

EDUKACYJNE - ich celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych cech i umiejętności psychologicznych i społecznych (inteligencja emocjonalna, adekwatna samoocena, umiejętność nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom otoczenia, itp.). Deficyt w zakresie kompetencji emocjonalno-społecznych uniemożliwia bowiem budowanie głębszych,

satysfakcjonujących związków z ludźmi, powoduje ciągłą frustrację, uniemożliwia odnoszenie sukcesów, na przykład zawodowych.

W ramach strategii edukacyjnych zakłada się planowanie bloków ćwiczeń, w których uczestnicy mogą poznawać własne braki w zakresie różnych umiejętności i zacząć je trenować. Najważniejsze umiejętności psychologiczne i społeczne, nad których kształtowaniem należy pracować u naszych wychowanków to:

- psychologiczne

1. zdolność automotywacji
2. umiejętność podejmowania decyzji
3. wytrwałość w dążeniu do celu
4. przedsiębiorczość
5. innowacyjność, kreatywność i twórczość
6. umiejętność panowania nad popędami i odkładania na później ich zaspakajania
7. umiejętność regulowania nastroju (poprzez rozum) i niepoddawania się emocjom upośledzającym zdolność myślenia
8. szeroko pojęta inteligencja emocjonalna, na którą składają się m. in.: umiejętność rozpoznawania i nazywania własnych stanów emocjonalnych, umiejętność odczytywania nastrojów i emocji innych osób, empatia
9. umiejętność budowania adekwatnej samooceny
10. optymistyczne podejście do życia i przyszłości

- społeczne

1. umiejętność rozpoznawania i radzenia sobie z presją mediów i rówieśników
2. asertywność
3. umiejętność rozwiązywania konfliktów
4. umiejętność dobrego komunikowania się z innymi
5. umiejętność autoprezentacji i publicznych występów
6. umiejętność tworzenia sojuszy (poszukiwania i udzielania wsparcia innym)

STRATEGIE ALTERNATYW - mają na celu pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb (np. sukcesu, przynależności) oraz osiągnięcie satysfakcji życiowej poprzez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną, np. artystyczną, społeczną, sportową. Działania alternatywne polegają na stwarzaniu alternatyw dla zachowań ryzykownych (coś zamiast picia, ćpania czy agresji).

STRATEGIE INTERWENCYJNE - celem działań w zakresie tych strategii jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu swoich problemów oraz

wspieranie

w sytuacjach kryzysowych. Warunki skuteczności to:

- profesjonalizm i odpowiednie cechy osobowości osoby udzielającej wsparcia (wiarygodność i zaufanie)
- pozyskanie i włączenie w działania rodziców lub opiekunów.

Program wychowawczo- profilaktyczny stanowi wytyczne do pracy dla wychowawców klas i grup wychowawczych, nauczycieli, specjalistów, Samorządu Wychowanków, pracowników niepedagogicznych. W realizacji programu wychowawczo- profilaktycznego z wychowankami należy uwzględnić wnioski z nadzoru pedagogicznego za ubiegły rok szkolny i w pracy wychowawczej skupiać uwagę na utrzymywaniu porządku w placówce, egzekwowaniu przestrzeganiu zasad i obowiązujących regulaminów. W kwestiach spornych, trudnych dla wychowanków/ uczniów ma być bezwzględnie przestrzegana droga służbowa, problem najpierw rozwiązują wychowawcy/ nauczyciele, następnie w przypadku trudności do pomocy zobligowani są wychowawcy liderzy, wychowawcy klas, specjaliści, wicedyrektorzy i ostatecznie dyrektor.

Cele programu

- Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się z innymi ludźmi,
- Nabycie umiejętności asertywnego wyrażania się potrzeb, uczuć, poglądów,
- Kształtowanie życzliwego nastawienia do drugiego człowieka, tolerancji dla odmienności,
- Zwiększenie poziomu inteligencji emocjonalnej,
- Zwiększenie empatii i wrażliwości na drugiego człowieka,
- Zwiększenie umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych i cudzych stanów emocjonalnych,
- Nabycie umiejętności konstruktywnego radzenia sobie z emocjami,
- Nabycie umiejętności korzystania z osobistych możliwości i uzdolnień,
- Kształtowanie umiejętności systematycznego uczenia się,
- Zwiększenie kompetencji matematycznych,
- Zwiększenie kreatywności i przedsiębiorczości,
- Kształtowanie poczucia odpowiedzialności,
- Kształtowanie poczucia celowości i skuteczności – nabycie umiejętności dążenia do celu,
- Zbudowanie pozytywnego i stabilnego systemu wartości,
- Tworzenie atmosfery wzajemnego szacunku, akceptacji i zaufania,
- Nabycie umiejętności utożsamiania się z grupą/klasą,

- Integracja z innymi grupami w ośrodku,
- Nabycie umiejętności funkcjonowania w grupie w różnych rolach,
- Kształtowanie umiejętności efektywnego planowania i wykonywania zadań,
- Nabycie umiejętności współpracy w zespole,
- Rozbudzanie troski o przyrodę i otaczający nas świat,
- Poszanowanie tradycji,
- Rozwijanie patriotyzmu,
- Szacunek dla języka ojczystego,
- Kształtowanie i utrwalanie nawyków higienicznych,
- Kształtowanie umiejętności spędzania czasu wolnego w sposób aktywny, zdrowy,
- Promowanie zdrowego trybu życia wolnego od uzależnień,
- Bezpieczne korzystanie z Sieci,
- Kształtowanie właściwych postaw i wartości moralnych.

Zadania do realizacji

1. Wspieranie procesu adaptacyjnego nowo przybyłych wychowanków.
2. Niwelowanie negatywizmu szkolnego.
3. Uzupełnianie zaległości szkolnych.
4. Wdrażanie do samodyscypliny.
5. Nauka samorządności.
6. Kształtowanie kompetencji emocjonalno-społecznych.
7. Uspołecznienie przez sport.
8. Eliminowanie zachowań agresywnych i przemocowych u wychowanków.
9. Edukacja ekologiczna.
10. Kształtowanie świadomości kulturowej.
11. Rozwijanie postaw patriotycznych i poszanowania tradycji.
12. Rozwijanie zainteresowań poprzez alternatywne formy spędzania czasu wolnego.
13. Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia.
14. Eliminowanie postaw patologicznych (zagrożenia).
15. Zapewnienie wychowankom bezpieczeństwa i opieki podczas pobytu w ośrodku.
16. Współpraca z rodziną w procesie wychowawczo-terapeutycznym.
17. Współpraca z instytucjami w celu przeciwdziałania narkomanii i innym przejawom patologii społecznej.
18. Planowanie kariery edukacyjnej i zawodowej wychowanków.
19. Kontynuowanie nauki w Szkole Branżowej I stopnia przy Ośrodku.

20. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry pedagogicznej.

Obszary działań

Działania w ramach Programu wychowawczo- profilaktycznego realizowane są następujących obszarach:

- Obszar organizacyjny
- Obszar dydaktyczny
- Obszar wychowawczo-terapeutyczny
- Pomoc psychologiczno-pedagogiczna
- Profilaktyka uzależnień
- Obszar bezpieczeństwa
- Obszar opiekuńczy
- Współpraca z rodziną
- Przyszłość edukacyjno-zawodowa wychowanków
- Doskonalenie zawodowe kadry
- Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna wśród uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników Ośrodka w celu przeciwdziałania narkomanii.

Formy oddziaływań edukacyjnych, wychowawczych, informacyjnych i profilaktycznych

- ➔ zajęcia edukacyjne, w tym zajęcia rozwijające umiejętność uczenia się oraz uzdolnienia oraz zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze
- ➔ zajęcia z wychowawcą
- ➔ zajęcia profilaktyczno- wychowawcze
- ➔ zajęcia terapeutyczne i resocjalizacyjne, w tym korekcyjno- kompensacyjne, rozwijające kompetencje społeczno- emocjonalne
- ➔ zajęcia kulturalno-oświatowe
- ➔ zajęcia rekreacyjno-sportowe
- ➔ zajęcia w ramach kół zainteresowań
- ➔ zajęcia z psychologiem i pedagogiem
- ➔ udział w projektach edukacyjnych
- ➔ udział w projekcie unijnym „Równi na starcie”

- indywidualna praca z wychowankiem w ramach realizacji IPET, w tym indywidualnie dostosowanych do potrzeb wychowanka oraz jego możliwości psychofizycznych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- wycieczki, rajdy piesze
- imprezy i uroczystości wewnętrzne i zewnętrzne
- działania interwencyjne
- warsztaty
- szkolenia
- konsultacje
- porady
- wolontariat
- akcje charytatywne
- preorientacja zawodowa, w tym zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz z planowaniem kierunku kształcenia i kariery zawodowej

Metody pracy wychowawczej i terapeutycznej (ze szczególnym położeniem nacisku na metody aktywizujące)

społeczność, samorządność, treningi umiejętności społecznych, trening zastępowania agresji, metoda projektu, prezentacje multimedialne, prezentowanie materiałów profilaktycznych (filmy, gazety, książki), happening, piknik edukacyjny, przykład własny, pokazy, pogadanki, rozmowy grupowe i indywidualne o charakterze wspierającym, wzmacniającym, motywującym, wyciszającym, dyscyplinującym, wyjaśniającym, pouczającym, dyskusje, debaty, doradztwo pedagogiczne, psychologiczne, wychowawcze, metoda oddziaływania sytuacyjnego, socjoterapia, biblioterapia, arteterapia, muzykoterapia, zajęcia z elementami terapii psychologicznej i pedagogicznej, relaksacja, rekreacja, aktywizowanie przez pracę, sport, gry i zabawy interakcyjne, pomoc w nauce, funkcja oceny dziennej, tygodniowej, system nagród i kar, spotkania mediacyjne w obrębie grup wychowawczych oraz w kierunku poprawy komunikacji wewnątrz rodziny, rozmowy kierowane z wykorzystaniem technik psychoterapeutycznych, psychorysunek.

Realizację zajęć w ramach profilaktyki i w ramach kół zainteresowań należy odnotowywać w dziennikach zielonym długopisem.

Program opracowali:

Joanna Lorenc
Irena Kaczorek